

Gerard Vergés i els clàssics romans

Emigdi Subirats

escriptor

El novel·lista perpinyanès Joan Lluís Lluís va presentar la seua darrera novel·la a dos llibreries de Tortosa i d'Ampostà durant el segon cap de setmana de febrer. En una afirmació convincent va situar *l'Eneida*, de Virgili, i *l'Odissea* i *l'Iliada*, d'Homer, com les tres obres vehiculars de la literatura de tots els temps, les quals han influenciat notablement tots els grans autors posteriors.

Gerard Vergés va beure d'aquests influents clàssics, els veritables mestres literaris. Al seu himne poètic més conegut, 'Parlo d'un riu mític i remorós', dintre de *Long play per una ànima trista* (1988), hi va incloure els versos: *Parlo - Virgili amic - de l'horta ufana, del taronger florit i l'api tendre, de l'aixada i la falç del gos a l'era. Lluny pel cel clar va un vol daurat de garses.*

Publius Vergilius Maro, conegut com a Virgili (Andes, Màntua, 70 aC - Bríndisi, 19 aC) va ser un dels grans poetes romans que va gaudir d'una popularitat eixordadora i inigualable en cap època posterior. Model de can-
dor, de sinceritat, de gratitud i de be-

nevolència, va arribar a ser el vertader model i prototipus de l'home perfecte i exemplar. Va dedicar-se a l'estudi en cos i ànima, va demostrar gran laboriositat amb la cura amb què esportava, corregia i esmenava cent vegades, si era menester, els seus versos. Volia deixar per a la posteritat obres que resistissin els embats del temps, és l'autor de *l'Eneida*, el poema nacional dels orígens, grandesa i esplendor de Roma. També és el gran cantor dels pagesos, de la vida natural, de la riquesa del camp. Vergés li dedicava uns versos en homenatge, que retrataven la bellesa natural, que estaven precedits per: *...parlo de la verdor d'un delta immens, parlo del vol dels ibis, milers d'ibis com voltes vives de la neu més blanca.* Va trobar el decés de tornada d'un viatge a l'Àsia Menor. Havia demanat ser incinerat camí de Nàpols. Per al seu sepulcre va deixar escrita una inscripció ben allionadora: *Mantua me genuit; Calabri rapuere; teneat nunc Parthenope. Cecini pascuas, rura, duces.* (Màntua va engendrar-me. Els calabresos varen retindre'm. Ara

em posseeix Nàpols. Vaig cantar els pastors, els camperols i els cabdills).

Vergés també va apamar-se l'obra de Publius Ovidius Naso (Sulmona, 43 aC - Tomis, actual Constança, l'any 17 o 18), Ovidi, que va escriure sobre temes d'amor, dones abandonades i transformacions mitològiques. Va ser àmpliament considerat el més gran mestre elegíac. La seua poètica, molt imitada durant el final de l'edat antiga i l'edat medieval, va tenir una influència decisiva en l'art i literatura d'Europa durant molts segles. L'any 8 va ser desterrat a la província de Dalmàcia, actual Romania, prop de la mar Negra, per l'exclusiva intervenció de l'emperador August, un esdeveniment que li marcaria el futur lletat. Ovidi va escriure que la raó del seu exili fou *carmen et error* "un poema i un erro", per la qual cosa va compondre els poemes d'enyor més sentits de la història.

Al segle XV, Jordi de Sant Jordi escriuria el poema 'Presoner', el més conegut de la literatura catalana medieval, que endega amb uns versos

ben implícits: *Deserts d'amichs, de bens e de senyor, en estrany loch y en strana contrada, luny de tot be, fart d'enuig e tristot, ma voluntat e pensa caytivada,* uns versos que ens atansen a Ovidi, com a gran mestre del llenguatge poètic i com a gran símbol de l'expatriat. Tornant a Vergés, Ausiàs March i Jordi de Sant Jordi li van donar a conèixer les possibilitats del català en la poètica, i els clàssics romans li varen ensenyar el treball envers la puresa de la mètrica.

El triumvirat poètic romà el completa Quintus Horatius Flaccus, conegut com a Horaci (Venosa 65 aC - Roma 8 aC). Va treballar com a escriptor i va conèixer Virgili, que va introduir-lo en el cercle de Mecenes, i a August. Va aconseguir la protecció de l'emperador i va ser molt respectat en els alts cercles romans, tant literaris com polítics. La poesia horaciana, amb la seua perfecció formal, signe d'equilibri i serenitat, va ser identificada al Renaixement com la màxima i més excelsa expressió literària de les virtuts clàssiques. Mossèn Joaquim

Garcia Girona (Benassal 1867-Baeza 1928) va realitzar la traducció d'*El jardí d'Horaci*, una altra gran aportació dels poetes de la nostra Il·lucavònia lletrada. Va ser autor també de 'Seidia', un poema èpic sobre la reconquesta del poble valencià, amb la intenció que la seua terreta del Maestrat tingués el seu petit Canigó.

Vergés va introduir tota mena d'informacions sobre els grans poemes èpics esmentats en els seus versos. Ovidi va escriure molt sobre ell mateix, encara més sobre els seus patiments a l'exili forçat. Li va dir, a August, sense falsa modèstia: els poetes viurem. I tenia tota la raó, la seua obra ha marcat bona part dels millors escriptors de la història.